

Mit várhatunk az új vadászati törvénytől?

írta: Zay Imre gróf.

Haladás alatt általában a földi dolgoknak főbb, célszerűbb, tetszetősebb, stb., tehát minőségileg értékesebb kiadásba való átváltozását kell érteni.

A *haladás* ilyen elmélete szerint modernizálódnak a dolgok, míhelyt a mindenkori korok fejlettebb igényeinek megfelelő mértékbe fejlődnek fel. Korszerűsít az ember, amint a nyilvánvaló avultságokból kilépteti a maga dolgait és azokat mindenkép előnyösebb megjelenésbe igyekszik átalakítani.

Azonban, hogy a különféle felfogások szerint avultakká nyilvánított dolgoknak úgynevezett „modernebb“ mérvbe való áthozatala eo ipso előnyösebb, célszerűbb, tetszetősebb, stb. volna és így mindenkép *haladást* jelentene, — ez már aztán egyáltalán ninesen így.

Ami régi, az még nem mindenkép avult is; ami régi, de még mindig célszerű, tetszetős és a gyakorlati élet existenciáinak hibátlanul megfelel: azt avultsági jogeimen kimustrálni semmikép sem igazolt. Kiküszöbölésre elítélni csak olyat szabad és kell, aminek helyét feltétlenül *jobbal* tudjuk pótolni.

Amíg a „*jobb*“ ninesen kéznél, addig a jónak bizonyult régihez hozzányúlni nem okszerű, aminthogy ez a gyakorlati élet követelményeivel merőben ellenkezik is. Ez a konzervativizmus böleseletének a magja.

Természetes, hogy amikép az olyan konzervativizmus nem ér egy hajítófát sem, mely a régi állapothoz konokul ragaszkodik, csak azért, mert az régi és megszokott, — ép úgy haszontalan az az irány is, mely minden újítást önmagáért erőszakol, csak azért, mert a formája új és így a modernizáltság köntösébe van kiöltöztetve.

Számtalan olyan esetről tudunk, amikor a mindenáron való modernizálás nemesak, hogy *haladást* nem eredményezett, hanem kiáltó dekadenciát, visszaesést, hanyatlást produkált.

Ezen rövidke elmefuttatás előrebocsátása után számolni akarok a jelenleg érvényben levő vadászati törvény revíziójával, amely, mint halljuk, immár komoly formában aktuálissá vált. Ezt a revíziót igen régóta várja — mert felette szükségesnek tartja — minden vadász- és minden erdészember.

Hiszen az erdészet annyjira össze van házasítva a vadászattal.

amennyire az erdész hivatáskörébe régtől fogva bele van foglalva a vadászat érdekeinek kiszolgálása is. A gyakorlati élet követelménye az, hogy a diplomás erdész egyúttal képzett szakember legyen a vadászatnak igen gazdag tudományában is.

Sok az, amit az erdésznek tudnia kell, mégis azt mondom, hogy sokoldalúbban foglalkoztat a vadászat ott, ahol azt egész terjedelmében kifejlesztve, rendszerbe foglaltan rendezik be.

Ki legyen az a szakember, aki az erdőtömegek jövedelmezőségének a vadászat révén való fokozását keresztülviszi, ha nem az erdész? Az az erdész, akinek — akár a hajósnak a tenger — az erdő az eleme, az az erdő, mely a természet rendelése szerint a legnemesebb vadnak, a rótvadnak otthona?

Ismétlem: az erdésznek nem csupán hivatalból kell vadásznak lennie, hanem egyben képzett vadászati szakerőnek, olyanak is, aki a vadászatiakban ép úgy otthon érzi magát, mint az erdészetben. Azt hiszem, hogy ez manapság a valóságban nem egészen így van. Úgy tudom, hogy az erdészeti főiskolán a vadászat tudományára nincsen akkora gond fordítva, amennyire ez a gyakorlati életnek megfelelő volna.

Már pedig, merem állítani, hogy ha az új vadászati törvénytől azt várjuk, hogy újításaival a vadászat terén haladást eredményezzen, akkor az államnak gondoskodnia kell arról, hogy a főiskoláról kikerült fiatal erdész elméletben teljes komplexumában ismerje a vadászatot, hogy ezen az alapon kint, a gyakorlatban valódi tudássá bővítse ki szakszerű ismereteit.

Az a kiképzési rendszer, mely a főiskoláról kikerülteknek egyéni ambíciójára bizza azt, hogy melyik milyen vadászati szakerővé képezi ki magát, nem sokat ér. Hát pedig azon, hogy a hivatásos vadászgárda tisztikara mennyit ér, azon fordul jórészt az egész magyar vadászság országos niveaujának állapota.

Nem elég a törvény revíziója. Ezzel párhuzamosan mi magunk, magyar vadászok, egyenként vegyük revízió alá a saját tudásunkat.

Igen fontos, hogy ebben az erdészgárda járjon elől a jó példával, mert hiszen bölesen tudjuk, hogy a hivatásos vadászgárdának milyen messzemenő szerepe van a vadászati ismereteknek és a vadászos szellemnek gyakorlati úton való terjesztésében. Nem lehet ott megfelelő színvonalon álló vadásztársadalmat teremteni, ahol a hivatásos elem maga sem áll a helyzet magaslatán. Ahol egyszer valamit a próféta maga is csak hézagosan, tévesen, helytelenül vagy éppen egészen rosszul tud, az természetszerűen ugyanígy ragad át az őt követő nyájra is.

Nagy kérdés, hogy az új törvény fog-e egyáltalán olyan rendelkezéseket is magában foglalni, amelyek a vadásztársadalom színvonalának emelésére nézve hatékonyan közreműködhetnek.

Szerintem ilyen rendelkezések elképzelhetők és az ilyen rendelkezések föl vételét el is lehet várni, mert hiszen kinek akar ez a törvény szolgálni, ha nem a legkifejezettebben a vadászoknak? A törvénynek segítségünkre kell lennie abban, hogy sajátos céljainkat elérhessük.

Mik ezek a célok?

Paradoxonnak tetszik és mégis úgy van, hogy amit mi, régi-szabású, márkázott vadászok a vadászatban hajlandók vagyunk *haladásnak* elismerni, az abban van, hogy a *vadászat vessen le magáról minden modernizmust, tisztúljon meg minden sportbélyegtől és egyszerűen térjen vissza a — vadászathoz.*

Vagyis, óriási haladás lesz, ha a vadászat visszakapja önmagát olyképpen, hogy *retrográd fejlődésben demodernizálódik* a maga eredeti, hamisítatlan valódiságába!

Nincs ebben semmi rendkívüliség, semmi természetellenesség, mert hiszen logikus, hogy az, ami *elfajultságban* deformálódott, hogy annak *vissza kell fejlődnie* abba az állapotba, melyben valódi értelme szerint lennie kell és amelyben, — hogy úgy mondjam, — magára talál. A vadászat saját külön „világnézlete“ az amiről itt szó van!

Elhiszem, hogy vannak, akik az általam portált vadászati világnézletet nem teszik magukévá, nem fogadják el, mert nem érzik át annak értelmét és így abba magukat beleélni képtelenek. Azt a vádat is feltételezem, mely szerint én azt vitatnám, hogy a vadászat ki van vonva a fejlődés törvényei alól.

Dehogy van? Szó sem lehet róla! Olyan dolog, mely az evolúciós fejlődés rendjét elkerülhetné, nem létezik.

Csakhogy ne tévesszük össze a fogalmakat. Más a *haladás* és más az *elfajulás*.

Az, hogy valaki a látesöves fegyverrel a pomázi Csikóvár hegytetejéről lehozza a szarvastehenet a jól fűtött Hubertus-lak ablakáig és úgy puffantja le, ez nem a vadászatban jelent haladást hanem az optikában és a fegyvertechnikában. Az így vadászó ember nem a saját tudományát érvényesíti ilyképpen, hanem az optikus meg a puskaműves leleményességét. A vörös rémuralom idején, itt, a főváros környékén gépfegyverrel lőtték a szarvast, egyszerű eredménnyel. Ezt nevezzem én *haladásnak* a vadászatban?

Mihelyt pedig rájöttem — már régmúlt esztendőkkal ezelőtt —, hogy a vadászat hagyományaival való szakítás, az ősi reguláktól, szellemtől, szokásoktól, modortól, viselkedéstől, fegyelemtől, meg a többi kelléktől való eltávolodás dekadenciához, sőt szánalmas destrukeióhoz vezetett, nem tehettem egyebet, mint ostorozni a jelent és a multhoz való visszatérést meg nem szűnő kitartással propagálni.

Nem tehetek arról, hogy a vadászat jelene hűtlen paródiája a hajdaninak. Aki ezt tagadja, az egyszerűen nem tudja, hogy mi a vadászat. Hiába nevezzük azt, ami ma van, vadászatnak, mikor az, ami tényleg vadászat, csak úgy lehet az, ha olyanná fejlődik vissza, amilyen az elfajulása előtt volt! Tagadnom kell, hogy az adott elfajultságban lehet modern értelemben vett haladást is látni. Nem; egyszerűen nem lehet. Nyilvánvaló a mérhetetlenül nagy dekadencia. Ez már nem is dekadencia, hanem merő destruktív. Nem lehet a ma mai vadászokdást másnak nézni, mint a vadászat összes hiteles kritériumaitól megfosztott hibrid torzszülöttnek!

Legyünk egészen tisztában azzal, hogy a vadászat nem az idők folyamán beállott avultságából, nem az ember korszerűsítése folytán jutott oda, ahol ma van, hanem a legteljesebb analfabetiából kiszármazott elfajulás rendjén.

Más lapra tartozik, hogy vannak, akik a mai állapottal meg vannak elégedve. Persze, hogy vannak! Sőt, ha így „haladunk“ tovább, akkor előbb-utóbb mások sem lesznek, mint éppen csak ilyenek. Mit mondjak? — A földi giliszta sem ismer tökéletesebb életet a magáénál. Meg van elégedve azzal, amennyire a világon vitte. Miért legyen éppen a destruált vadász elégedetlen a maga állapotával? Tényleg van joga hozzá, hogy más legyen, mint azok, kik nem olyanok, mint ő. De meg kell értetni vele, hogy rossz utakon jár, mint ahogy én is megértettem azt egyszer, amikor Marseillesből Milanóba igyekeztem és a párisi vonatra ültem fel. Meg kell értenie, hogy *haladás* alatt a jobb minőségbe való fölfejlődés értendő. Neki pedig van honnét és van hova előnyösebb kiadásba átalakulnia, ezt azonban csak úgy érheti el, ha visszanez a múltba és olyanná alakul, amilyen a régi vadász volt. Meg kell ismerkednie kiváló elődeivel, akik a vadászat annaleseiben vannak megörökítve. Méltóztassék neki a könyvből tanulni szakszerűséget, vadászos szellemet; a könyv leírása szerint megismerkednie a különféle vadfélések sokféle egyéniségével; a könyv tanítása szerint megérteni a különféle vadászati rendszereket okszerű adottságuk tartalmában: tessék meggyőződni róla és mélyen átérezni, hogy a hagyományok kultusza nélkül nincsen vadászat — mert ha olyanná alakul át, amilyen a régi vadász példája szerintlehet és lennie kell, akkor az új vadászati törvény — feltéve, hogy az valóban jó lesz — tényleg meg fogja hozni a magyar vadászatnak a várva-várt, az igazi, a megváltó reneszánszot.

*

Was können wir vom neuen Jagdgesetz erwarten? Von *Imre Graf v. Zay*.

Die Leitung des Jagdbetriebes ist natürlicherweise in den Händen des Forstbeamten an richtiger Stelle, der Staat hat also

dafür zu sorgen, dass diese schon auf der Hochschule feste Grundlagen zu *ihrer späteren* jagdlichen Praxis erhalten.

Auch wäre es wünschenswert die Jagd von jedem Modernismus, und den reinen sportlichen Merkmalen zu befreien. Eine gewisse *retrograde Entwicklung: Rückkehr zum Natürlichen* würde hier Fortschritt im edlen Sinne des Wortes bedeuten und das neue Forstgesetz sollte auf dieser besonderen jagdlichen Weltanschauung aufgebaut werden.

*

Qu'est-ce que nous pouvons attendre de la nouvelle loi de chasse. — Par le comte Émeric de Zay.

La chasse est évidemment du ressort des ingénieurs forestiers gérant la forêt, l'État en doit donc avoir soin que ceux-ci reçoivent, déjà durant leurs études à l'Université, les bases d'une administration solide de chasse.

Aussi serait-il désirable de priver la chasse de tout modernisme et des traits purement sportifs. Un certain *retrogradisme*, c'est à dire retourner naturel à l'état de choses y figurerait comme avancement dans le vrai sens du mot, et la nouvelle loi de chasse devrait en tenir compte.

*

What can we expect from the new hunting law? By Count I. de Zay.

The direction of the hunting management is naturally in the right place only, when entrusted into the hands of the forest-officers. Therefore the state should take care that the students of the Forest University have to get a firm ground in their studies for the later hunting practice.

Besides, it is desirable to free the hunting from every modernism and from the pure characteristics of the sport. A certain *retrograde development: a return to nature* is to be considered in this question an advancement, and the new law should be built up on this special hunting mentality.

